

आश्चर्यरूपाणि विनोदादीनि इज्यास्त्रेयज्ञायुधेकपालादौ तेषां उपसंधाने आसादनप्रोक्षणादौ परेषां इज्यास्त्रज्ञानां याज्ञिकानां विवरज्ञानेच्छिद्रदर्शने ॥ ३० ॥ मनुष्यचरितेषु स्नानाचमनभोजनादिषु हस्यश्वरथचर्यासुहस्यादिनावाहनेन चर्यागमनं स्वरादीनां कर्मणि चिकित्सादौ ॥ ३१ ॥ प्रतोलीषु गृहबाह्यावयवेषु प्रदीयमानबलिदानादौ इत्यर्थः संस्कारो वैश्वदेवादिना दोषः केशकीटपातादिना ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ गाव इति छेदः गावश्च संप्रतिष्ठन्तामिति पाठांतरे गाव इत्येकं पदं आरक्षाः रक्षकाः ॥ ३४ ॥ इति विराटप० नैल० भा० सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४७ ॥ ॥ ७३ ॥ सर्वानिति सर्वान्भीष्मादीन् अनवस्थितान् चंच

बहून्याश्चर्यरूपाणि कुर्वाणा जनसंसदि ॥ इज्यास्त्रेचोपसंधाने पंडितास्तत्र शोभनाः ॥ ३० ॥ परेषां विवरज्ञाने मनुष्यचरितेषु च ॥ हस्यश्वरथचर्यासुखरोष्ट्राजा विकर्मणि ॥ ३१ ॥ गोधनेषु प्रतोलीषु वरद्वारमुखेषु च ॥ अन्नसंस्कारदोषेषु पंडितास्तत्र शोभनाः ॥ ३२ ॥ पंडितान् पृष्ठतः कृत्वा परेषां गुणवादिनः ॥ विधीयतां तथानीतिर्यथावध्यो भवेत्परः ॥ ३३ ॥ गावश्च संप्रतिष्ठाप्य सेनां व्यूह्य समंततः ॥ आरक्षाश्च विधीयतां यत्र योत्स्यामहे परान् ॥ ३४ ॥ इति० म० विरा० प० उत्तर गोग्रहेदुर्योधनवाक्ये सप्तचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४७ ॥ ॥ ७३ ॥ कर्ण उवाच सर्वानायुष्मतो भीतान् संत्रस्तानि वलक्षये ॥ अयुद्धमनसश्चैव सर्वाश्चैवानवस्थितान् ॥ १ ॥ यद्येष राजामत्स्यानां यदि बीभत्सुरागतः ॥ अहमावारयिष्यामि विलेवमकरालयं ॥ २ ॥ मम चापप्रयुक्तानां शराणां न तपर्वणां ॥ नावृत्तिर्गच्छतां तेषां सर्पाणामिव सर्पतां ॥ ३ ॥ रुक्मपुंखाः सुतीक्ष्णाग्रा मुक्ताहस्तवतामया ॥ छादयंतु शराः पार्थ शलभा इव पादपं ॥ ४ ॥ शराणां पुंखसक्तानां मौर्व्याभिहतयादृढं ॥ श्रूयतां तलयोः शब्दो भेर्यो राहतयोरिव ॥ ५ ॥ समाहितो हि बीभत्सुर्वर्षाण्यष्टौ च पंच च ॥ जातस्नेहश्च युद्धे स्मिन्मयि संप्रहरिष्यति ॥ ६ ॥ पात्रीभूतश्च कौतेयो ब्राह्मणो गुणवानिव ॥ शरौघान् प्रतिगृह्णातु मयामुक्तान् सहस्रशः ॥ ७ ॥ एष चैव महेष्वासस्त्रिपुलोकेषु विश्रुतः ॥ अहं चापिनरश्रेष्ठादर्जुनान्नावरः क्वचित् ॥ ८ ॥ इतश्चेतश्च निर्मुक्तैः कांचनैर्गार्धवाजितैः ॥ दृश्यतामद्य वै व्योमखद्योतैरिव संवृतं ॥ ९ ॥ अद्याह मृणमक्षय्यं पुरावाचा प्रतिश्रुतं ॥ धार्तराष्ट्राय दास्यामि निहत्य समरेर्जुनं ॥ १० ॥ अंतराच्छिद्यमानानां पुंखानां व्यतिशीर्यतां ॥ शलभानामिवाकाशे प्रचारः संप्रदृश्यतां ॥ ११ ॥ इंद्राशनिसमस्पर्शं महेंद्रसमतेजसं ॥ अर्दयिष्याम्यहं पार्थ मुल्काभिरिव कुंजरं ॥ १२ ॥ रथादतिरथं शूरं सर्वशस्त्रभृतां वरं ॥ विवशं पार्थमादास्ये गरुत्मानिव पन्नगं ॥ १३ ॥

लान् ॥ १॥ २॥ अवृत्तिः लक्ष्यव्यतिर्न ॥ ३॥ ४॥ पुंखसक्तानां सक्तपुंखानां ॥ ५॥ ६॥ ७॥ ८॥ गार्धवाजितैः गृध्रपक्षैः वाजः वेगः शब्दः पक्षो वासं जातो येषां तैः वाजोनिः स्वनपक्षयोः वेगे पुमानिति मेदिनी ॥ ९॥ अक्षय्यं इतरैः क्षपयितुमशक्यं ॥ १०॥ पुंखानां पुंखवतां शराणां ॥ ११॥ १२॥ १३॥